

at Forøgelsen ikke blot betales, saa længe man havde skolepligtige Børn, men ogsaa for Resten af Livet; saaledes blev Byrden fordelt paa en meget lempelig Maade paa alle. Hvis man vilde gøre et lignende For-søg med Kjøbenhavn, vilde Forholdet rimeligvis tilsvarende stille sig ugunstigere, fordi Stattesforholdene her i Kjøbenhavn ere saa forskellige fra Provindsbyernes; her er jo Indkomstskatten en saa ringe Procentdel af Byens Indtægter, at det er klart, at hvis Udgiftsforøgelsen skulde lægges alene paa den, vilde det give en stærkere Forøgelse end den, jeg har nævnt for en mindre By. Jeg har en Gang for Kjøbenhavns Vedkommende anstillet nogle Beregninger, som jeg tror ere nogenlunde rigtige, og efter dem vilde Ud-giftsforøgelsen blive godt en Million Kr.; men dersom Staten bidrog, hvad den ogsaa efter min Formening burde bidrage til Ho-vedstadens Skolevæsen, vilde man formentlig kunne bestridde Udgiftsforøgelsen ved en For-øgelse af Statteprocenten fra 3 til 4 pCt. af Indkomstskat. Dette vil altsaa sige, at f. Eks. en Haandværker, der nu betaler 6 Kr. i Stat af 800 Kr., vilde komme til at give 8 Kr., altsaa 2 Kr. mere for at have Fordelen af gratis Skoleundervisning for sine Børn; og Rigmanden, der har 40,000 Kr.s Indtægt, hvoraf han betaler 1200 Kr. i Stat, vil komme til at betale 400 Kr. mere, hvad der jo betaler sig med Glans for ham, hvis han blot har 2—3 skoleplig-tige Børn; altsaa pekuniært set er Re-formen meget vel gennemførlig.

Hermed har jeg i Grunden fremsat, hvad jeg vilde sige om denne Sag; endnu skal jeg dog tilføje, at selve den Fordring, der blev fremsat fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts Ven Valgkreds (M. Klausen), og som i Almindelighed anses for at være en særlig socialdemokratisk Fordring, nemlig Kravet om Bespisning af Skole-børnene, heller ikke er socialdemokratisk, saa sandt som man i alt Fald ikke havde et socialdemokratisk Regimente i Kjøbenhavn i hele forrige Aarhundrede igennem. Offentlig Bespisning af fattige Skolebørn have vi nemlig haft i hele forrige Aarhundrede og i en stor Del af dette. Det var det System, som har været gennemført her i Kjøbenhavn ved de Skoler, som oprettedes i 1702, og fremdeles ved den Ordning, som Kjøbenhavns Fattigvæsen udarbejdede i 1799; dette System gik overalt ud paa, at de Børn, som trængte dertil, skulde have varm Middagsmad paa Skolen, ja, endogfaa noget mere, nemlig Brød og til Dels Klæder. Og det var ikke Fattigvæsenets Børn, der var Tale om, men om alle de Børn, der trængte til denne

Støtte. Efterhaanden udartede imidlertid denne Ordning, og til sidst endte det med, at den kun kom til at gælde for Almissebørn. Men denne Ordning har altsaa allerede be-staaet i lang Tid, og dersom man ønsker at vende tilbage til den, hvad jeg ikke i Øjeblikket skal udtale nogen personlig Mening om, vilde der afgjort ikke være principielle Grunde for ikke at gøre det, idet man kun vilde vende tilbage til en Ordning, som be-stod endnu for 50 Aar siden, og som den Gang havde bestaaet i ca. 150 Aar.

Idet jeg slutter, skal jeg sige nogle saa Ord om selve det Lovforslag, som foreligger. Jeg har allerede antydet i det foregaaende, at jeg ligesom andre Medlemmer allermindst vil lægge Loven Sten i Vejen; jeg tror i det hele, det er en god og fornuftig Lov, som reformerer paa Omraader, hvor en Re-form altid vil være ønskelig, og hvor Reformen vil kunne staa ved Magt, selv om vi en Gang gaa videre og gennemføre det, jeg her har talt om. Særlig Formindsfelsen af Børneantallet i Klasserne maa jeg efter min Erfaring som Lærer anse for en stærk Væstetang til at bringe et bedre Udbytte ud af Almue-skoleundervisningen, end der nu ofte kommer ud deraf. Jeg vil, idet jeg gentager, hvad jeg før sagde, og under Hen-visning til den venste Folkeskole ønske, at det var muligt at faa Tegneundervisningen ført ind ikke blot i By-skolen, men ogsaa i Skolerne paa Landet, idet jeg tror, dette har stor Betydning. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Enkelthederne, som ere gennemgaaede af saa mange ærede Talere. Jeg skal slutte med at henstille det, jeg har sagt, til velvillig Overvejelse i det Haab, at det fremførte maa kunne sætte nogen Frugt i Fremtiden. Jeg gaar ud fra og tror at kunne gaa ud fra, at mange ærede Medlemmer her i denne Sal ikke have kendt den Ordning, som bestaar i vort Naboland, og som der bestaar i Provinser, der have en Befolkning, som har været dansk fra Arilds Tid, og som lever under Forhold, der ere fuldstændig tilsvarende til vore egne. Jeg haaber, det vil lykkes at arbejde nogen Stemning op for denne Sag. Et æret Medlem her i Salen, som jeg paa andre Omraader har været saa uheldig at være i Meningsforskjel med, har ytret noget om, at det var løstende at have store Opgaver; jeg tror, at der her er en stor Opgave, som har overordentlig stor national Betydning, og som er vel egnet til at samle alle Venner af vort Folks Fremgang. Maatte jeg, idet det hermed er lagt for Dagen, at en Re-formtanke, som den her fremførte, finder Til-slutning fra to saa modsatte politiske Sider